

Minister Infrastruktury

Znak pisma: DTK-1.054.15.2024
Warszawa, 28 października 2024

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 4575 z 13 września 2024 r., Postanki na Sejm RP Pani Marceliny Zawiszy w sprawie utworzenia funduszu w celu zakupu taboru spalinowego na potrzeby transportu regionalnego przedstawiam odpowiedzi na pytania.

1. Kiedy ministerstwo uruchomi fundusz na zakup taboru spalinowego na potrzeby transportu regionalnego? W jakiej wysokości będzie to fundusz?

Aktualnie Ministerstwo Infrastruktury nie planuje utworzenia dodatkowych funduszy na zakup taboru regionalnego. Niemniej należy zwrócić uwagę, że w ramach Funduszu Kolejowego środki mogą być przeznaczone także na finansowanie lub współfinansowanie przez województwa zadań w zakresie zakupu, modernizacji oraz napraw pojazdów kolejowych przeznaczonych do przewozów pasażerskich wykonywanych na podstawie umowy o świadczenie usług publicznych – w szczególności zapewniających połączenia komunikacyjne między sąsiednimi województwami, na liniach uwzględnionych w planie zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego opracowywanym przez ministra właściwego ds. transportu.

Warto podkreślić, że w ramach Funduszu Kolejowego zawarto mechanizmy dla zmotywowania marszałków, jako wojewódzkich organizatorów publicznego transportu zbiorowego, do wykonywania połączeń do stacji w województwie sąsiednim i do miejscowości, które nie były wcześniej objęte transportem kolejowym w danym województwie.

Ponadto zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 5 oraz z art. 7 ust. 4 pkt 6 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym (tekst jednolity: Dz. U. z 2023 r. poz. 2778) realizacją zadań związanych z organizacją regionalnego publicznego transportu zbiorowego, w transporcie kolejowym, czyli na linii komunikacyjnej albo sieci komunikacyjnej w wojewódzkich przewozach pasażerskich zajmują się właściwi terytorialnie marszałkowie województwa. W art. 8 ww. ustawy wskazano, iż do zadań organizatora należy planowanie rozwoju transportu, organizowanie publicznego transportu zbiorowego, zarządzanie publicznym transportem zbiorowym. Dlatego też, organizacja transportu publicznego oraz zarządzanie taborami regionalnymi leży w gestii marszałka województwa.

Jak wynika z art. 6 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (tekst jednolity: Dz. U. z 2024 r. poz. 566) władze samorządowe wykonują określone ustawami zadania publiczne w sposób samodzielny, w imieniu własnym i na własną odpowiedzialność, a także we własnym zakresie dysponują mieniem wojewódzkim.

Niezależnie od powyższego Ministerstwo Infrastruktury podejmuje działania, we współpracy z Ministerstwem Funduszy i Polityki Regionalnej, w celu pozyskania dodatkowych środków w ramach Społecznego Funduszu Klimatycznego (SFK) na finansowanie kolejowego transportu pasażerskiego w regionach.

Nowe źródło wsparcia finansowego zostało ustanowione na mocy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/955 z dnia 10 maja 2023 r. w sprawie ustanowienia Społecznego Funduszu Klimatycznego i zmieniające rozporządzenie (UE) 2021/1060 (Dz. Urz. UE L 130 z 16 maja 2023 r., s. 1, z późn. zm.). Łączny budżet funduszu, którego okres kwalifikowalności przypada na lata 2026-2032, wynosi 65 mld EUR i będzie w całości pochodził ze sprzedaży praw do emisji w ramach systemu ETS2.

Transformacja energetyczna (zmniejszenie zależności od paliw kopalnianych) w perspektywie krótkoterminowej spowoduje wzrost kosztów m.in. na poziomie użytkowników transportu, którzy wydają większą część swoich dochodów na transport prywatny. Użytkownicy ci znajdują się w trudnej sytuacji, ponieważ mają ograniczony dostęp lub jego brak do przystępnego cenowo transportu publicznego w celu dojazdu do pracy, szkoły, przychodni lekarskiej, itp. Dlatego też, w celu zmniejszenia tzw. ubóstwa transportowego, w ramach SFK wspierane mogą być inwestycje zachęcające do korzystania z transportu publicznego, który powinien być dostępny i przystępny cenowo. Inwestycje te polegają m.in. na zakupie zeroemisyjnego taboru kolejowego do realizacji codziennych kolejowych przewozów pasażerskich w regionach. Dodatkowo, Ministerstwo Infrastruktury proponuje, aby ze środków SFK wesprzeć samorządy w celu rozwoju publicznego transportu zbiorowego.

Celem tej inwestycji byłoby wsparcie oferty transportu publicznego na obszarach objętych znacznym ryzykiem wystąpienia zjawiska ubóstwa transportowego, poprzez rozwój kolejowych przewozów pasażerskich w ramach umów o świadczenie usług publicznych zawieranych przez marszałków danych województw jako organizatorów publicznego transportu zbiorowego. Dostęp do nowoczesnego transportu kolejowego umożliwi mieszkańcom takich obszarów sprawne przemieszczanie się celem realizacji własnych potrzeb. Dodatkowo może zachęcić mieszkańców, dotychczas niekorzystających z transportu publicznego, do skorzystania z oferty tego transportu.

2. Czy ministerstwo dysponuje zestawieniem użytkowanych aktualnie w transporcie regionalnym niezelektryfikowanych linii kolejowych i monitoruje zapotrzebowanie samorządów na zespoły spalinowe lub hybrydowe? Ile jest w Polsce takich linii i gdzie się one znajdują?

Ministerstwo Infrastruktury nie prowadzi monitoringu zapotrzebowania samorządów na zespoły spalinowe lub hybrydowe z uwagi na wskazane w pkt 1 wyjaśnienia.

Z pozyskanych od PKP PLK SA informacji wynika, że Spółka łącznie zarządza 8 219,196 km, w tym eksploatuje 6 663,018 km niezelektryfikowanych linii kolejowych.

Zestawienie długości niezelektryfikowanych linii eksploatowanych przez PKP PLK w podziale na województwa według stanu na 26 września 2024 r.	
województwo	eksploatowana długość linii [km]
dolnośląskie	627,165
kujawsko-pomorskie	635,448

lubelskie	444,716
lubuskie	575,279
łódzkie	81,693
małopolskie	101,638
mazowieckie	356,525
opolskie	335,526
podkarpackie	437,72
podlaskie	546,466
pomorskie	755,431
śląskie	68,889
świętokrzyskie	45,74
warmińsko-mazurskie	598,869
wielkopolskie	629,258
zachodniopomorskie	422,655
suma:	6 663,018

Ponadto Spółka przedstawiła także zestawienie długości linii niezelektryfikowanych, po których aktualnie kursują pociągi pasażerskie. Zestawienie dotyczy okresu 16-22 września 2024 r.

Zestawienie długości linii niezelektryfikowanych, po których aktualnie kursują pociągi pasażerskie	
województwo	długość linii [km]
dolnośląskie	444,893
kujawsko-pomorskie	430,075
lubelskie	363,479
lubuskie	400,119
łódzkie	46,119
małopolskie	0
mazowieckie	271,793
opolskie	259,117
podkarpackie	352,245
podlaskie	399,696
pomorskie	555,332
śląskie	0
świętokrzyskie	45,074
warmińsko-mazurskie	371,706
wielkopolskie	431,028
zachodniopomorskie	381,842
suma:	4752,518

Reasumując, suma długości niezelektryfikowanych linii kolejowych zarządzanych przez PKP PLK, po których aktualnie kursują pociągi pasażerskie wynosi 4752,518 km.

Natomiast, z informacji pozyskanych od Dolnośląskiej Służby Dróg i Kolei we Wrocławiu wynika, że aktualna długość zarządzanych przez nią i użytkowanych w transporcie pasażerskim niezelektryfikowanych odcinków linii kolejowych wynosi 61,474 km.

W kwestii zapotrzebowania samorządów na zespoły spalinowe lub hybrydowe, należy wskazać, że niektóre województwa we własnym zakresie dokonują zakupu taboru kolejowego. Natomiast rynek transportu kolejowego oferuje także możliwość wynajmu takich pojazdów. Jednocześnie warto dodać, że Ministerstwo Klimatu i Środowiska w ramach Funduszu Modernizacyjnego planuje uruchomić Program Priorytetowy wspierający zakup niskoemisyjnego taboru kolejowego (z wyłączeniem taboru spalinowego).

Z wyrazami szacunku

Dokument podpisany elektronicznie przez:

z upoważnienia Ministra Infrastruktury

Piotr Malepszak

Podsekretarz Stanu